

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

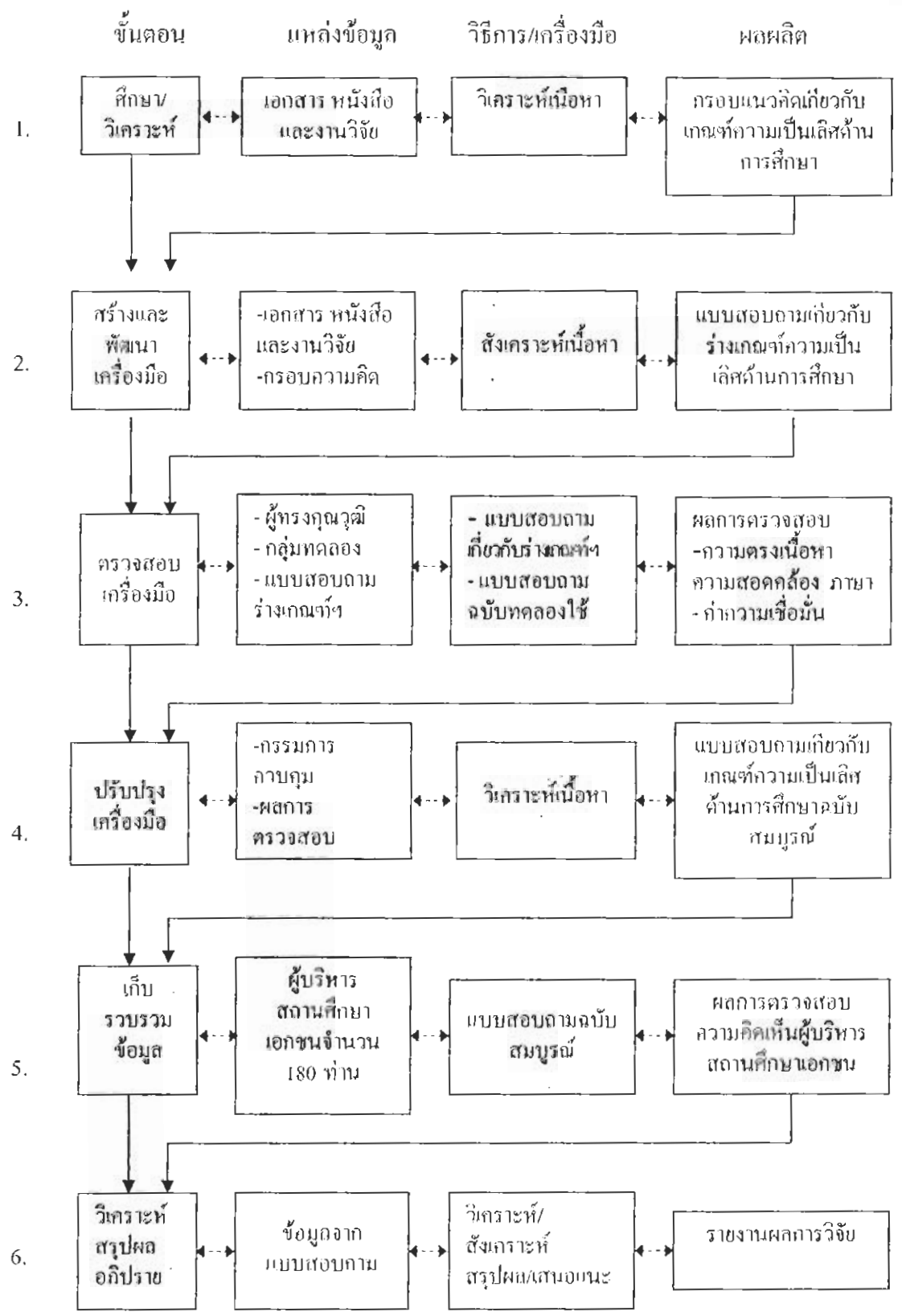
การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเกี่ยวกับเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการจัดการศึกษา และในบทนี้เป็นการนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการในแต่ละประเด็นดังกล่าวมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน 6 ขั้นตอน โดยกล่าวถึงแหล่งข้อมูล วิธีการ/เครื่องมือ และผลผลิตในแต่ละขั้นตอน แล้วสรุปแสดงไว้ในภาพประกอบ 8 ดังนี้

ภาพประกอบ 8 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์

ผู้วิจัยค้นคว้าเอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการบริหารสู่ความเป็นเลิศ แม่แบบระบบบริหารตามแนวทาง TQM เกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษารูปแบบ MBNQA เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก แนวทางการบริหารสถานศึกษาเอกชน ความเกี่ยวข้องระหว่าง การบริหารสถานศึกษาเอกชนกับเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา

2. สร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยสังเคราะห์เนื้อหาจากกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อกำหนดโครงสร้างเนื้อหา และ ประเด็นย่อยของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา นำไปสร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดกรอบ ของแบบสอบถามตามความมุ่งหมายของการวิจัย และตามโครงสร้างของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้าน การศึกษา ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ ค่าคะแนน และแนวทางการให้คะแนน เพื่อให้ได้ แบบสอบถามเกี่ยวกับร่างเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา

3. ตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยตรวจสอบเครื่องมือทั้งด้านความตรงของเนื้อหา และความเชื่อมั่น ดังนี้

3.1 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามร่างเกณฑ์ ความเป็นเลิศด้านการศึกษาเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน (ดังรายนามในภาคผนวก ข) เพื่อ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) และความสอดคล้องกันของข้อคำถามตลอดจน ภาษาที่ใช้ นำมาปรับปรุงเป็นแบบสอบถามฉบับทดลองใช้

3.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับทดลองใช้ไปทดลอง กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นและความชัดเจนของ แบบสอบถาม

4. ปรับปรุงเครื่องมือ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการตรวจสอบ และปรึกษากรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อ ปรับปรุงแบบสอบถามฉบับทดลองใช้ สร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์ความเป็นเลิศ ด้านการศึกษาลบับสมบูรณ์

5. เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ให้ผู้บริหารของสถานศึกษาเอกชนที่ผ่าน การรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็น กลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 ท่าน และติดตามทางตามทางโทรศัพท์ นำแบบสอบถามที่สลับกลับมา ตรวจสอบได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวน 174 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.67

6. วิเคราะห์ สรุปผลและอภิปรายผล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และแปลผล นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และจัดทำเป็นรายงาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารของสถานศึกษาเอกชนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจำนวน 326 ท่าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2544 : 1)

2. กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของทาโร ยามาเน ที่ระดับ $c = 0.05$ (อุทธรณ์ กัษวรัตน์. 2543 : 79) ผลจากการคำนวณได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 ท่าน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างกระจายครอบคลุมทั่วประเทศ ผู้วิจัยใช้การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการเทียบสัดส่วนประชากรจำแนกตามเขตการศึกษา 13 เขต (สมาคมสมาพันธ์การศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. 2542 : 7) แล้วคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละเขตการศึกษา ต่อจากนั้นสุ่มอย่างง่ายโดยจับสลากรายชื่อโรงเรียนในแต่ละเขตการศึกษาตามจำนวนที่คำนวณได้ ตามตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เขตการศึกษา/จังหวัด	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เขตกรุงเทพมหานคร	88	48
1. สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรสาคร	25	14
2. สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส	5	3
3. นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ชุมพร สงขลา พัทลุง	17	9
4. กระบี่ พังงา ภูเก็ต ระนอง ตรัง	3	2
5. ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์	21	12
6. พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ลพบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท สระบุรี ลพบุรี	22	12
7. อุตรดิตถ์ นครสวรรค์ กำแพงเพชร ตาก สุโขทัย พิษณุโลก พิจิตร เพชรบูรณ์	36	20
8. เชียงใหม่ ลำพูน ลำปางแพร่ น่าน พะเยา เชียงราย แม่ฮ่องสอน	35	19
9. หนองบัวลำภู ขอนแก่น อุดรธานี เลย หนองคาย สกลนคร	16	9
10. อุบลราชธานี ขุขันธ์ อำนาจเจริญมหาสารคามร้อยเอ็ดกาฬสินธุ์ นครพนมมุกดาหาร	13	7
11. นครราชสีมาบุรีรัมย์ศรีสะเกษ ชัยภูมิ	9	5
12. ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครนายก สระแก้ว	36	20
รวม	326	180

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชนิดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเกี่ยวกับเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา ในประเด็นของความเหมาะสมของค่าคะแนน และแนวทางการให้คะแนน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน เกี่ยวกับความเหมาะสมของค่าคะแนนของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน เกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการให้คะแนนของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา

แบบสอบถามสำหรับตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบแบ่งระดับคะแนน (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท ดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังกนา สายยศ. 2536 : 156-157)

ระดับคะแนน 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากอย่างยิ่ง

ระดับคะแนน 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยอย่างยิ่ง

2. การสร้างหรือพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2 กำหนดกรอบโครงสร้างเนื้อหา และประเด็นเนื้อหาย่อยของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย และจุดมุ่งหมายในการวิจัย

2.3 ร่างเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษาโดยกำหนดรายการข้อมูล และรายการให้ครอบคลุมโครงสร้างเนื้อหา และประเด็นเนื้อหาย่อย สร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับร่างเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา พร้อมทั้งเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับร่างเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ โดยมิเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ คือ เป็นผู้จบการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา หรือมีประสบการณ์การบริหารงานหน่วยงานทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี

2.5 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับร่างเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับทดลองใช้ ที่ครอบคลุมโครงสร้างของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา

2.6 นำแบบสอบถามฉบับทดลองใช้กับกลุ่มประชากร ที่ไม่ได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ท่าน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มเจาะจง เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของคอนบัก (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 132-133) โดยใช้โปรแกรม SPSS ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.9896 (ผลการวิเคราะห์แสดงในภาคผนวก ก) แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

2.7 นำเสนอข้อมูลให้อาจารย์ที่ปรึกษา แล้วปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความร่วมมือผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามที่มีรหัสโดยทางไปรษณีย์พร้อมซองคิดแถมไป ระบุที่อยู่เพื่อส่งแบบสอบถามคืน
3. ผู้วิจัยติดตามทวงถามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืนภายใน 2 สัปดาห์ โดยทางโทรศัพท์ และตรวจสอบความสมบูรณ์ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 174 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.67

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยกำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติไว้ดังนี้

1. การวิเคราะห์คำนวณสถิติภาคบรรยายของข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ระดับความเหมาะสมของค่าคะแนน และแนวทางการให้คะแนน ใช้การตรวจให้คะแนนและหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของแต่ละรายการ และแปลผลเป็น 5 ระดับ ดังนี้
  - 2.1 การตรวจให้คะแนน (ก้วน สายยศ และ อังคนา สายยศ. 2536 : 156-157)
ระดับของความเหมาะสม 5 กำหนดค่าคะแนนเท่ากับ 5
ระดับของความเหมาะสม 4 กำหนดค่าคะแนนเท่ากับ 4
ระดับของความเหมาะสม 3 กำหนดค่าคะแนนเท่ากับ 3

ระดับของความเหมาะสม 2 กำหนดค่าคะแนนเท่ากับ 2

ระดับของความเหมาะสม 1 กำหนดค่าคะแนนเท่ากับ 1

2.2 การแปลผลค่าเฉลี่ย (คำนวณ สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536 : 156-157)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.20 – 5.00	หมายถึงมีความเหมาะสมมากอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.20 – 4.19	หมายถึงมีความเหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.20 – 3.19	หมายถึงมีความเหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.20 – 2.19	หมายถึงมีความเหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.19	หมายถึงมีความเหมาะสมน้อยอย่างยิ่ง

2.3 การแปลค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยกว่า 1.00 หมายถึง การกระจายความคิดเห็นน้อย

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1.00 หมายถึง การกระจายความคิดเห็นมาก

การนำเสนอผลการวิจัย

การนำเสนองานวิจัย นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ตามรายละเอียดในบทที่ 4 และบทที่ 5